

NARODNI DELAVEC

Izhaja v Trstu vsako soboto popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
 Uredništvo in upravljanje ul. del Lavatoio št. 1, I.
 TELEFON 18-67.

Posamezne štev. se prodajajo po 6 vin.
 Inserati se računajo na milimetre v širokosti ne kolone, in sicer po 8 vin. za vsaki mm. Za več nego 10kratno objavo pa po dogovoru.
 Naročnina za celo leto K 4.—; za pol leta in za četrta leta razmerno.

Glasilno „Narodne delavske organizacije“ v Trstu.

Tovariši!

Okoličani!

Rojaki!

„Narodna delavska Organizacija“ v Trstu

priredi naslednje dni sledeče

SHODE:

1. danes, v soboto, dne 9. januarja t. l. ob 7. uri in pol zvečer: zaupni shod v prostorih „N. D. O.“ ulica Lavatoio št. 1;
2. v nedeljo, dne 10. januarja t. l.: ob 10. uri predpoludne
  - a) javni shod v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojanu,
  - b) javni shod v prostorih „Gospodarskega društva“ v Rocolu,
  - c) ob 4. uri popoldne javni shod v prostorih „Narodnega Doma“ pri sv. Ivanu;
3. v ponedeljek, dne 11. januarja t. l. ob 7. uri in pol zvečer javni shod v prostorih „Gospodarskega društva“ v Šklednju;
4. a) v torek, dne 12. januarja t. l. ob 7^{1/2} uri javni shod v prostorih „Konsumnega društva“ pri sv. Jakobu,
 b) v torek dne 12. januarja t. l. ob 7. uri zvečer javni shod v prostorih „Konsumnega društva“ na Opčelah;
5. a) v četrtek, dne 14. januarja t. l. ob 7. uri zvečer javni shod v prostorih „Gospodarskega društva“ (gostilna Starc) na Proseku,
 b) v četrtek dne 14. januarja t. l. ob 7^{1/2} uri zvečer javni shod v gostilni Hinka Kosiča „Pri stari breskvi, ul. Belvedere št. 17;
6. v petek, dne 15. januarja t. l. ob 7. in pol uri zvečer javni shod v prostorih gostilne Antona Miklavca pri sv. Mariji Magdaleni spodnji;
7. v soboto, dne 16. januarja t. l. zaupni sestanek v prostorih „N. D. O.“ v ul. Lavatoio št. 1;
8. v nedeljo, dne 17. januarja t. l. ob 10. uri predpoludne v gledališčni dvorani „Narodnega Doma“ v Trstu

VELIKI JAVNI SHOD.

Dnevni red vseh teh shodov bo:

„Zakon, slovenski delavci in kršenje pogodbe s parobrodno družbo „Dalmatia“.

Tovariši! Okoličani! Rojaki!

Ali treba, da trošimo besede, v svrhu, da Vas pozovemo na najobilnejšo vdeležbo na teh shodih? Ni li nečuvena krivica, ki se je storila tržaškemu slovenskemu delavstvu kulturnih narodov nedostojen atentat na Vaše in Vaših družin življenske interese, ki izziva na najodločnejši odpor? Ali bomo mirno prenašali, da nam naši zakleti sovražniki združeni v gnusnem objemu, jemljejo kruh izpred ust? Ali bomo trpeli, da se nam na rojstnem ozemlju odreka pravica do dela? Ne! Glasen mora biti naš krik! Treba je, da vi, „barbarične tolpe“, pokažete kaj zamore teptana pravica!

TRST, dne 9. januarja 1909.

ODBOR

„Narodne delavske Organizacije“.

Dr. Ferruccio Cimadori.

Ni dvoma. Interesanten človek v vsakem pogledu. Visoko nadarjen po naravi, znal si je s svojimi temeljitimi študijami v tu in inozemstvu steči dokaj znanja in izkustva. Po poklicu pravnik, posvetil se je vpravni stroki. Znano je, da je nekaj časa stal na čelu okrajne bolniške blagajne, in sicer v dobi, ko je vlada bila pritegnila v svoje roke upravo iste. Znano je nadalje, da je po volitvah v to blagajno l. 1906. padel in se moral umakniti pred dr. Puecherjem, sedanjim ravnateljem bolniške blagajne. Kmalu se mu je našlo novo mesto. Poznavajoči njegovo splšno izobrazbo, njegov organizatorični talent in njegovo železno energijo, ki ne pozna ovir in protivolje, so ga delodajalci pozvali na važno mastno mesto tajnika jadranskega oddelka delodajalcev v Avstriji. To je bilo zopet novo polje, na katerem je dr. Cimadori mogel razvijati svoje delovanje, kakor socialni politik, kakor politik. Ne smemo namreč pozabiti, da je dr. Cimadori bil svojedobno, to je do predzadnjih mestnih oziroma deželnozborskih volitev, v prvih vrstah laške liberalne stranke. Zagrižen in fanatičen Lah, je dr. Cimadori bil vedno med prvimi zastavonoši italijanske liberalne politike v Trstu. In če je slednjič dr. Cimadori moral z lepo ali z grda izstopiti iz vrst oficijlnih voditeljev laško-liberalne stranke, je bilo tolmačiti le s tem, da je dr. Cimadori postavil vedno v ospredje diplomacijo pred plitviko. Mislil je namreč, da se včasih več doseže s prisiljenim nasmehom, in več ali manj fingirano lojalnostjo, in dosledno, z napadi iz zasede, nego z vojevanjem z odprtim vizirjem, na otvorjenem bojišču. Nezasadovoljen z razmerami v svoji lastni stranki, jej je dr. Cimadori obrnil hrbet in z veselim sprejel ponudbo delodajalcev, da naj postane njihovim tajnikom in zastopnikom. Tukaj, pri zeleni mizici in v zaupnih krogih je upal dr. Cimadori uveljaviti svojo politiko železne roke. V to ga je posebno vsposobljevala zopet njegova narava, njegov ljubki posmeh, njegova preišljena prijaznost, njegova nenadkriljiva zmoglost v fingiranju čustev, v zavijanju resnice se sofistiko. Izigrati enega proti drugemu, intrigirati povsod, reči belo a misliti črno, v tem se izraža dr. Cimadorijeva politika. Ona mu je pripomogla, da je osredotočil v svoje roke avtoriteto, moč, vpliv do najvišjih krogov. Gorje onemu, ki je izgubil milost dra Cimadorija!

Takrat smo prišli na vrsto mi — slovenski delavci. Ko se je paroplovna družba „Dalmatia“ branila spoštovati pravoveljavno sklenjeno pogodbo s pristaniščnimi delavci Fabijančič & dr. in so ti delavci ogorčeno protestirali, napotilo se jih je — k dru. F. Cimadoriju. On da ne more pripoznati pogodbe. Ko so pa isti delavci zahtevali pojasnila od dra. Cimadorija, si je ta novodobni Pitat umival roke, rekši, da krivda ne zadeva njega, ampak socialne demokrate, ki so po svojih odposlancih žugali z generalnim štrajkom, oziroma gotove vplive z namestništva. Vse naše kletve so se potem takem obračale proti socialistom in proti vplivom od strani namestništva. Dasi nam je bila znana spietkarska narava dra Cimadorija, mislili smo vendar, da je on res moral ravnati po teh vplivih. Toda — strmite — 2. januarja t. l. je bivši „Lavoratore“ oficijelno glasilno tukajšnje socialne demokracije, odklanjal vsako odgovornost od socialnih demokratov ki da niso nikdar žugali z generalnim štrajkom. In zopet: dne 5. t. m. je moral dr. Cimadori vpricho našega zastopnika dr. Rybača, priznati pred namestnikom, da nita poslednji vplival na sklepe „Dalmatie“. Torej? Nismo tako optimistični, da bi poskušnjah zadnjega časa proglasili gotove višje kroge popolnoma nedolžnimi na vsej tej žalostni sferi. Vendarle je sedaj vsaj eno jasno: Dr. Cimadori je moral s javno

priznati, da je on glavni krivec nezasišane škandala, izvršenega na škodo našega delavstva. Prebrisanost in spletkarstvo sta enkrat odpovedala svojo službo dru. Cimadoriju. Ostal je razkrinkan, kakor zagrižen italijanski šovinist, ki vgonablja vsaki pojav v našem delavstvu po samostojnosti in zaslužku, kakor intrigant najpristnejega kova, ki zvrtača, le da koristi svojim namenom, kakor človek, ki v svojem sovrastvu proti slovenskim delavcem ne pozna obzirov ne zakona. Zastonj vse zmoglosti dra Cimadorija. Slovensko delavstvo mu je pogledalo v dušo. Ono ga pozna kakor očeta in provročitelja ene najžalostnejših stranic v svojem razvoju. Vsaj to! Ne domišljujemo si ničesar! Dr. Cimadori je resna individualiteta in gotovo je, da se bo še nekaj časa vzdral na površju. Vzlce temu pa je s tem storjen korak naprej.

Ta blatna švindelska afera nam je odprla oči in pokazala, kje tiči jedro žalostnih razmer slovenskega delavstva v Trstu. Napnimo torej vse sile! Napovejmo neizprosni boj temu človeku, temu oholemu in brezobzirnemu značaju!

Vprašanje parobrodne družbe „Dalmatia“ ni še rešeno. Ba se bo isto rešilo častno za naše delavstvo, o tem ne sme biti več dvoma po jasnih izrazih odločne volje našega delavstva, ki je na elementaren način prodrla na dan v zadnjih dneh.

To bo zadoščenje za naše pošteno in pravicoljubno delavstvo a ob enem najostrejša obsodba sladkega, a hudobnega dra Ferruccia Cimadorija.

Kranjsko učiteljstvo.

Preminoli ponedeljek obdrževali so kranjski učitelji javni shod v mestnem domu v Ljubljani.

Po znani volilni kampaniji, pri kateri je kandidat — učitelj g. Luka Jelenc bil, po njegovem mnenju izpodrinjen, tako da ni prišel v deželni zbor po krivdi nar. napredne stranke, v čemer mu soglašala mnogo učiteljstva, ki je z narodno naprednega stališča upravičeno zahtevalo enega poslanca v deželnem zboru, navstalo je med učiteljstvom v Ljubljani gibanje za izstop iz nar. napr. stranke.

Učiteljstvo na kranjskem ima že sicer zastopnikov v deželnem zboru, a niso nar. napr. mišljenja, izvemši idrijskega poslanca g. Engelb. Gangla, ki pa mora, ker je bil izvoljen s pomočjo soc. demokratov, lavirati med tema dvema strankama, kar je ravno na tem shodu dokazal.

Otvoril je shod g. Luka Jelenc, ter v splošno začudenje izjavil, da soc. dem. na kranjskem napreduje, (menda v njegovem precej čudno razpoloženem srcu) da, nadalje, stoji klerikalizem na vrhuncu, dočim da nar. napr. stranka stoji na robu propada. (Odobranje in ugovori.)

Posl. g. E. Gangl je spretno plavajoč med Scilo in Karibdo podal res žalostno sliko kranjskega učiteljstva, ter po temeljitem pojasnjevanju, ki se odlikuje radi svoje nepristranosti reasumiral, da učiteljstvo, ki misli narodno, a tudi napredno, ne more več, vide da nikjer ne najde prave zaslonbe, delati tlake nobeni stranki, pač pa, da boče vzgojiti ljudstvo, katero ljudstvo da bo znalo poplačati trud. V dobi, ko klerikalizem na kranjskem gre preko mrtvih trupel, pedajajo si vodje nar. napr. stranke roko z njimi, ki so smrtni sovražniki vsakega napredka ter je pokazal na slučaj z Črnega Vrha.

Ne radi sebe samega, temveč v imenu kulture, protestiramo, a vzlic krivic ki se nam godi; ne bomo odnehali, pač pa ojačeni pojdemo širit med široke mase čut prosvete. Na bomo pripadali nobeni stranki, ne klerikalni, ne narodno napr. niti ne soc. demokratični, temveč nepristrano se bomo borili za ljudstvo. Ta glavni zmisel Ganglovega govora je bil gromovito aplavdiran.

Tovariš g. Pesek, učitelj s Štajerskega, je izjavil solidarnost s kranjskimi učitelji,

kajti izjavil je da nas vežeta dve skupni vezi t. j. stanovska in narodna zavednost.

H. Hojnin poslan od zveze slovanskih učiteljev, pozdravi slovensko učiteljstvo v imenu 25.000 organiziranih učiteljev, poziva na vstrajnost na narodno probujevalnem polju, ter obeta pomoč. Priporoča narodnost. Govoril je češki, pozdravil slovenski.

G. Čok, učitelj na Ciril-Metod. šoli v Trstu pozdravi zborovalce v imenu sl. učiteljstva iz Primorske Trsta in Istre, ter želi da bi doseglo učiteljstvo stavljenosti cilje.

Stokrat propali kandidat sodrug Etbir Kristan je na to izjavil da ne vabi učiteljstva v soc. dem. stranko, pač pa pozdravlja sklep učiteljstva, da bo delovalo nadstrankarsko, s čimer da bodo socialni demokrati največ koristili. Pamet!!

Zupan Ivan Hribar meni, da g. Jelenu nima prav, ko zatrjuje propast nar. napr. stranke.

Prvi se je v parlamentu potegoval za učiteljstvo, ki ima največ gospodarjev nad seboj. Država naj bi dežele podprla, da se zboljšajo učiteljske plače.

Dvomi, da-li bodo učitelji z izstopom iz nar. napr. stranke dosegli več, a jim iz srca privoščiti. Naj ne zabijo, da le narodna organizacija zamore našemu narodu koristiti ne pa mednarodna. Verjame, da so učitelji i dosedaj naobraževali ljudstvo, kakor naj ga i poslej v naprednem duhu.

G. Gangl nato konstatira da so učitelji narodni skozinskoz, da so pa tudi demokrati.

Shod se je nato zaključil. Mi se moramo tega shoda le veseliti, ker bode učiteljstvo propagiralo, po izjavi Ganglovi, narodno socialno idejo. Če je to Kristanu prav, je nam tudi.

K ustanovljenju slov. zveze železniških uslužbencev.

Ni bilo dvoma, da vest o ustanovljenju slovanske koalicije ne bode od nemških in posebnosti soc. demokratičnih krogov železničarjev, ki si tako radi prisvajajo vodilno ulogo, s hvaleznostjo pozdravljena. Toda utisi, ki so bili izjavljeni po končani ustanovitvi slovanske zveze, so prekašali vsa pričakovanja. V taboru naših narodnih sovražnikov je vladalo najpogrejšje ogromno razburjenje in vprašanje slovanske zveze se je povsodi živo preresovalo. V društvih, v uradih in v javnih prostorih, kjer se železniški element od časa do časa shaja, tvorile so se večje in manje skupine, ki so se s perspektivo slovanske koalicije in možnimi, z nje izviračimi posledicami živo pečale. Vseobče je obveljalo mnenje, da zamore slovanska zveza obstanek nemške oziroma soc. demokratične koalicije spraviti v veliko nevarnost, in da njeno naraščanje ne bode ostalo brez upliva tudi na posamezne organizacije.

Temu bi se baje dalo na zadnje, pomočjo dobre agitacije, odpmoči, toda česar se je treba najbolj bati, je baje prizadevanje slovanskih železniških uslužbencev, posebej pa čeških železniških uradnikov, da bi svoj upliv v obče uveljavili in nemške kolege z njihovih sedanjih privilegovanih pozicij iztisnili. Gre se tedaj v prvi vrsti za to poskusiti, da ostanejo nemškemu uradništvu dosedanje privilegije zagotovljene in da se zabrani naraščanje slovanskega, predvsem češkega upliva. Prvo sredstvo, s katerim se je možno drznemu izpadu Slovanstva v železniškem življenju ubraniti, je baje energična in dobra agitacija.

Čim več brezbarvnega članstva ali naravnost pa soc. demokratičnega za organizacijo pridobe, tem težja bode težnja slovanska, na čisto narodni podlagi fundirane koalicije, da doseže svojih intencij in odločujočega upliva. Ker pa ni mogoče podobno agitacijo z ozirom na narodno čutenje slovanskih železniških uslužbencev brez težav in veliko opreznosti izvršiti, je baje treba, da se pridobiva članstvo na podlagi kolikor mogoče enotnega programa. S tem namenom je bilo n. pr. v stari koaliciji sklenjeno, da se mora v novo izdelani program sprejeti vse, kar se t. č. gospodarskih in stanovskih zahtev vseh železniških uslužbencev, za to pa da se mora iz njega istrebiti vse narodnostne in enake šovinistične zahteve.

Pod to fino spredeno, pa vendar še zadostno prozorno tanjšico hoče nemška koalicija in ostale z njo sorodne organizacije svojo agitacijo proizvajati. Na videz je ta čisto gospodarski, v resnici pa soc. demokratični program s strani vsacega posameznika sprejemljiv. Streinjenju, tvegajočemu se za zboljšanje materialnega stališča železniških uslužbencev, se do sedaj še nihče njih ni uprl, pričakovati se more

toraj, da ne bo zapričeta agitacija ostala brez posledic. Seveda ni nemška koalicija pri tej priliki računala z gotovo in za nas jako važno okoliščino.

Na prvi pogled premeteno in temeljito sestavljeni agitacijski program trpi na veliki napaki. Med vrstami programa je možno namreč natančno čitati, naj ne začne članstvo nemških društev in v koaliciji zastopanih premisljati o sedanji koalitetni konstataciji. Zato ne najdemo v omenjenem programu ti besedice, da, niti najmanjše pripombe o ustanovitvi slovanske zveze. Nekaj podobnega bi pomenilo veliko, takotično neodpušljivo napako in tega se je moralo nemško koalitetno vodstvo obvarovati. Članstvo večine vseh v koaliciji zastopanih društev sestaja namreč skoro iz polovice slovanskih, žalibog dosedaj nezadostno zavedanih elementov, ki se omejujejo principiello na branje samo tega evangelijskega, ki jim ga nudi koalicija v svojih listih.

S tem je tudi primeroma lahko mogoče pojasniti okolnost, da večina članstva organizacij, zastopanih v nemški koaliciji do danes nima niti pojma o tem, da je bila ustanovljena mogočna slovanska zveza železniških uslužbencev, in da aspirira po vsej pravici na to, da bi oziroma na okolščine vseh železniških uslužbencev smela v danem času spregovoriti odločilno besedo. Če bi bilo slovansko članstvo v nemški koaliciji o poslednjih dogodkih obveščeno, bi se moglo potem z gotovostjo pričakovati, da bi začelo o novem stvoru slovanske koalicije zrelo in trezno premisljevati, in da bi se pri najmanjšem premislilo delati pripravnosti internacionalnim društvom, kojih reprezentanti se vzlic razupite in do nebes hvaljene internacionalnosti ne sramujejo skoro pri vsaki priliki slovanskemu elementu dokazovati, da je *inferiorna rasa*.

I tu tiči vzrok, zakaj je bila ustanovitev slovanske zveze železniških uslužbencev dosedaj v listih nemške koalicije popolnoma ignorirana. Prvič se je bati, da bi se slovansko članstvo v nemških društvih probudilo in našlo pot, kam se ima radi branjenja svojih interesov obrniti, in drugič je treba tudi paziti na to, da bi nemško članstvo v svoji prirojeni bahatosti napravilo puskus, da bi po vzgledu slovanske zveze ustanovilo enotno vsenemško koalicio železniških uslužbencev v Avstriji. Da ta strah ni prazen, to dokazujejo jasno besede nekega delegata društva železniških uradnikov, ki jih je govoril o priliki letošnjega občnega zbora imenovanega društva na Dunaju, in katerim je večina vseh navzočih živo pritrdjevala. Rekel je: „Pred vsem sem Nemec (ime Petriček to dokazuje!) in potem šele železniški uradnik, in upam, da v tem oziru z menoj soglašate!“ (Konec prihodnjic).

DOMAČE VESTI.

Verolomstvo na škodo našega delavstva, izvršeno od parobrodne družbe „Dalmatia“ je še vedno v ospredju, da isto je postalo bolj akutno, nego je bilo doslej. Ogorčenje med našim delavstvom raste od dne do dne in je enodušna volja vseh slovanskih delavcev, da si na kakoršen si bodi način dobi zadostnejša. Tolmačujoči čuvstva in želje vseh slovanskih delavcev, prireja „N. D. O.“, kakor je razvidno iz oklica na čelu lista, javne shode po mestu in po vsej okolici. Na teh shodih se bo našim delavcem pojasnjeval pomen tega verolomstva, pomen tega kršenja pogodbe.

Dolžnost je vsacega zavednega slovenskega delavstva, da prihiti na te shode. Le če bo vsak storil svojo dolžnost, le tedaj bomo izbili klin s klinom.

Afera s parobrodno družbo „Dalmatia“ je razodela marsikatero tajno za one, ki niso bili še poučeni, kako se v merodajnih krogih igrajo z delavskimi življenjskimi interesi. V uvodnem članku se bavimo z osebo dra. Cimadorija, tega zločevca in intriganta, ki je, zlorabljač svoj službeni položaj pri zvezi delodajalcev in parobrodni družbi „Dalmatia“, sple take mreže intrig in lažij, da ga moramo predstavljati sodbi našega trpečega slovenskega delavca, kakor glavnega kriveca vse te nečastne in žalostne zadeve. Dr. Cimadori je v družbi se svojim tekmečem v zatiranju slovenskih delavcev v Trstu, se socialnim demokratom, posl. Pagnini-jem, grozil parobrodni družbi „Dalmatia“ s fantazijo — z generalnim štrajkom, ki je v resnici, po izjavi samega preminulega „Lavoratora“ — torej glasila socialne demokracije — bil le gola fantazija.

Dr. Cimadori je pošiljal v boj proti našemu delavstvu celo osebo g. namestnika, povdarjajoč ob vsaki priliki, da je g. namestnik solidaren z njim v tem žalostnem počenjanju. Dr. Cimadori je torej

razkrinkan. Razkrinkan je tudi socialist Pagnini, ta hudobni genij, ki pod krinko internacionalizma breca ob vsaki priliki našega delavca, željnega kruha. Razkrinkan je tudi „Dalmatia“. Vlogo, ki jo je igrala ta trgovska družba, ki je odločila na korist terorizma in praznih žuganj, a na škodo ne samo pisanega zakona, nego vsacega principa dobre vere in zvestobe, je zares klaverna in nečastna. A višji krogi? Dognalo se je sicer, kakor se zdi, da predstavitelj državne uprave ni vplival ne na „Dalmatio“, ne na dra. Cimadorja. Ali je s tem stvar glede njegove Prejavnosti res končana? Upajmo! Ali je pa na našo zadovoljnost končana ter, ali nam je iskreno obžalovati, da smo jej storili krivico, si usojamo pri vsem spoštovanju, ki ga imamo za lojalnost, vsaj dvomiti. Ne moremo si kaj, da bi ne pomislili, kako se v sličnih slučajih postopa z drugimi, ki jim je sredstvo kršenje javnega reda, a kako z nami, ki smo liki Jobu trpeli leta in leta. Ali naj se res tudi mi poslužujemo skrajnih sredstev v dosegu uvaževanja?

Ponavljamo: stvar glede državne uprave bo najbrž rešena, toda vsaj ne na naše in vsega našega delavstva — zadovoljstvo.

Veliki javni shod in demonstracije minole nedelje. Naravnost ogromno število slovanskih delavcev je bilo prihitelo na javni shod minole nedelje. Velika gledališčna dvorana in galerija sta bili natlačeni občinstva.

Shod je otvoril tov. Dodič, ki po kratkem nagovoru, pojasnivši pomen shoda, podal besedo dru. Josipu Mandiču.

Ta je jasno opisal vso afero s parobrodno družbo „Dalmatia“, radi ktere afere je bil sklican ta shod. Stavlil si je na to, vprašanje, kdo je zakrivil to verolomstvo? „Dalmatia“ trdi, da je nedolžna; nedolžen, trdil da je, dr. Cimadori, a istotako se pere tržaška socialno-demokratična stranka. Vsi so nedolžni torej, nobenega krivčnika ni, a vendar obstoja krivica na škodo naših delavcev. Znano je, da je c. kr. namestnik v uporabi ves svoj vpliv v to, da je „Dalmatia“ odpovedala pravoveljavno sklenjeno pogodbo z izgovorom, da je socialistični vodja drž. posl. Pagnini grozil se splošnim štrajkom. Nastavili smo torej svoje topove proti socialni demokraciji. A kako nas je presenetilo, ko je „Lavoratore“ izjavil, da socialni demokratje niso žugali in da na generalni štrajk niso niti mislili. V prvi vrsti je krivo tega verolomstva c. kr. namestništvo. Državne oblasti so vendar prve poklicane v to, da spoštujejo pogodbe in da čuvajo in pazijo na to, da jih spoštujejo tudi drugi.

V drugi vrsti so krivi tega socialni demokratje, kajti, čeravno se sedaj perejo, je vendarle res, da so žugali s štrajkom. Če pa res niso niti mislili na generalni štrajk in če res niso žugali, zakaj pa niso tega povedali prej?

Krivi so pa tudi delodajalci, in le obžalovanja je vredno, da se v tej „Leghi dei datori del lavoro“ nahajajo tudi slovenski veletiči in industrijalci, ki se dajejo voditi za nos po enem dr. Cimadori. Glavno pa je za nas, da smo izprevideli, da se nam je boriti vse strani!

Govoril je na to državni poslanec dr. Rybář, ki je povdarjal, da tu ne gre le za onih 26 delavcev zadruge Fabijančič & dr., ampak da gre tu za vse slovansko delavstvo, za princip namreč, da ima ali ne slovenski delavec v Trstu pravico do dela.

Za tem so govorili tov. Jaklič, g. Jedrowski, tovariša Križmančič in Minka, na kar je predsednik zaključil shod.

Po shodu se je večina zborovalcev podala pred namestništveno palačo. A zborovalci niso šli skupaj, korporativno, ampak posamično in v gruclah po trije, štirje skupaj. Policija je bila namreč dobro zastražila „Narodni Dom“, — v samem hotelu „Evropa“ je bilo skritih kakih 100 redarjev — ter bi bila gotovo preprečila skupni pohod. V kratkem se je nabrlo pred namestništvom kakih 600 oseb. Ljudje so tam vžvižgali in dajali izraza svojemu ogorčenju z raznimi vsiklikami na naslov namestnika.

Zatem se je dovršen del demonstrantov podal proti sedežu družbe „Dalmatia“. Tu je pa policija proti temu delu demonstrantov nastopila na tako skrajno surov način, kakor še nikdar proti demonstrantom kakršne si bode stranke. Mesto da bi bila policija zabranila demonstrantom dalje ter jih razgnala, jih je kar zajela od vseh strani, ter jih takoj, brez poziva, naj se razidejo, ne da bi se bil nihče ni najmanje vpilal kordonu stražarjev proglasila aretovanim. Oddelek stražarjev je namreč dirjaje po ulici del Lazzaretto vecchio prehitel kolono demonstrantov, dočim je drugi od-

delek prihitel za demonstranti. Pred varno „Al Mocca“ so redarji iz ulice del Lazzaretto vecchio vdrli pred demonstranti in jim zastavili pot, dočim so se jim redarji, ki so bili zadej, pridružili ob obojih straneh kolone in tako popolnoma obklopi demonstrante. Prizor, ki je sledil, je bil naravnost komičen: sprednji redarji so potiskali demonstrante nazaj, a redarji, ki so bili zadaj, so jih potiskali naprej. Zajeti je bilo preko 100 demonstrantov, a vseh nje vrvenja, ki so ga provzročali redarji sam se svojim potiskanjem nazaj, naprej, na desno, na levo, se je posrečilo dobro potlovcvi zajetih izmuzniti se iz policijskega obroča: ostalo jih je le 48. Teh 48 se potem titali na policijski inšpektorat v ulici dei Rettori, kjer so nekatere kaznovali v globo, oziroma se zaporom od 2 do 8 dni. Vsi oni, ki so bili kaznovani so pa vložili priliz, na kar so bili izpuščeni.

Redarje, ki so izvršili to junaštvoda so obklopi demonstrante — treba poudariti — te redarje je junaško vodil policijski komisar Krševan. On je tudi izdal ukaz, naj se vse aretira; vpil je: „Alle arrestieren!“ in priporočal posameznim redarjem, naj pazijo, da vjamejo čim več demonstrantov. — Sicer pa spregovorimo o tem gospodu še posebej!

Shod železničarjev minolega ponedelja. Pripravljalni odbor tržaških železničarjev za priklopljenje k močni češki organizaciji železniških uslužbencev, je bil pozval vse tržaške železničarje na javni shod, ki se je imel vršiti v ponedeljek, dne 4. t. m. ob 8. uri zvečer v Sokolovi dvorani v „Narodnem Domu“ v Trstu. Shod je imel namen ustanoviti podružnico rečne češke železničarske organizacije.

No, malo pred 8. uro je bilo v dvorani že precejšnje število železničarjev naših pristašev, ki so bili zasedli osrednje dvorane. Par minut po 8. uri je pa prikorakalo kakih 150 socialnih demokratov pod vodstvom Kopača in dra. Šolarja. Meji temi socialnimi demokrati smo videli največ čevljarjev in pekov in komaj 20—30 železničarjev. Socialni demokratje so okupirali sredino dvorane, a z njimi je prišlo še toliko naših, da je bila dvorana nabito polna, a istotako je bila polna ljudi tudi veža „Narodnega Doma“.

Ob 8. uri in 20 minut je prišel v dvorano dr. J. Mandič, ki ga je občinstvo burno aklamiralo. Tovariš Skalnik je nato otvoril shod in podelil besedo dru. Mandiču. V tem hipu je pa dr. Šolar zapil: „Predsedništvo, predsedništvo!“ Tovariš Skalnik je odgovoril, da bo shodu predsedoval on, kakor člen pripravljalnega odbora, ki je tudi sklical shod. A Kopačevi in dr. Šolarjevi sodrugji so dalje vpili, da zahtevajo, da se izvoli predsedništvo. Nasi so bili sicer že pripravljani, da jim vstrežejo — saj je bilo vendar na shodu najmanj trikrat toliko naših, kakor socialistov — ko se je dr. Šolar v svoji mladeniški neprevidnosti spozabil in rekel: „Mi nismo prišli sem, da bi vas vbogali in poslušali, ampak hočemo tukaj komandirati.“ Eden naših, nahajajoč se v bližnji gruclah socialnih demokratov, je na to stopil na neko stolico in zaklical proti socialistom: „Ali zborujete mirno z nami, ali pa zapustite dvorano!“

Na te pametne besede je eden socialistov pljunil proti dotičnemu. To je bilo ogenj v strehi: naši ljudje so dali na najenergičnejši način izraza svojemu ogorčenju: letale so stolice, socialni demokratje so stisnili glave pod pazduhe in jo odkurili iz dvorane; nekateri njih so potegnili tudi nože, a v zmešnjavi so ranili svoje lastne pristaše, in to le v svrhu, da si priborijo čim prej pot do izhoda. Par trenutkov — — — in v dvorani ni bilo več nobenega socialnega demokrata: zbrali so se skupaj pred „Narodnim domom“, kjer so očitali Kopaču in dr. Šolarju, da sta — kar je tudi popolnoma resnično — ona dva kriva, da so bili nakleščeni.

Po tem burnem prizoru je policijski komisar dr. Trnovec proglasil shod razpuščenim, na kar so naši zapustili dvorano in se potem zbrali v prostorih „N. D. O.“, kjer se je vršil zaupni sestanek, na katerem se je sklenilo, da se v Trstu ustanovi podružnica „Češke zveze železničarskih uslužbencev“.

Slovansko c. kr. redarstvenemu ravateljstvu se moramo v resnici čuditi, da poverja poveljstvo redarjev o priliki demonstraciji tako nervoznemu človeku, kakor je policijski komisar g. Kerševan. Za tako službo je treba vendar človeka, ki zna mirno in trezno promatrati položaj, ki zna nastopiti sicer oblastno, a ne razžaljivo, kakor dela g. Kerševan. Spominjamo se še dogodka iz dne 16. avgusta m. l., ko so bili prišli v Trst Milanezi. Istega dne smo bili šli Slovenci v ogrom-

nom številu čakati Milaneže pred kolodvor južne železnice, da došlim gostom dokazem, da Trst ni v resnici tako popolnoma italijansko mesto, kakor so jim hoteli vprijeti v glave laški liberalci in socialni demokratje. Istega dne so nas redarji tudi razganjali, a poveljeval jim je tedaj še nekomisar g. Kerševan. Dopisnik zagrebskega „Obzora“ je želel prisostvoriti prihodu Milanežev in se je stopil k g. Kerševaniju, da se mu legitimira kakor častnik in da dobi kakor tak, dovoljenje ostati tam. A dobi kakor tak, dovoljenje ostati tam. A dobi kakor tak, dovoljenje ostati tam. A dobi kakor tak, dovoljenje ostati tam.

Ni li tako postojanje razzaljivo, ne-taktno in popolnoma vse drugo, nego ohlastno?

Surovež. C. kr. državna železnica ima v prosti luki neko človeče, ki sliši na ime Janez Jarc, kateri je železniški mojster. Ta človek, kateri hoče biti socijalist in je objednem zagrižen nemecur, je skušal najprej radi zadnjih dogodkov svojo jezo ohladiti nad premikarji c. kr. glavnih skladišč. Dne 5. t. m., ko je oddelek premikarjev obračal železniški voz iz jednega tira na drugo, je prišel Jarc mimo in brez vsakega povoda začel kričati na premikarje in jih psovati z besedo »svinje«. Baj radi tega, da prehitro delajo in s tem pokvarjajo železniške naprave. Mi temu surovežu le toliko povemo, da razumemo naše delo in da smo obračali vozove vedno kot sedaj. Ako pa misli, da nas bode brez vsakega vzroka in mogoče radi tega, ker smo Slovenci, sikaniral in psoval mu pa že danes zagotovimo, da se je korenito zmotil. Kar se pa tiče besede »svinja«, naj pa Jarc lepo samega sebe pogleda. Kedo je bolj podoben tej nežni živalici: gosp. Jarc s svojim velikim spasenim trebuchom, ali pa »bogi trpinji premikarji?«

Don Ante Jakič, vržen iz kavarne „Balkan“. Gotovo ves Trst pozna dolgega gospoda don Ante Jakiča, urednika in lastnika lista „Slovenska Misao“. Ta gospod trdi vedno, da v svojem listu zastopa splošno slovanske in torej tudi slovenske interese. A kako on te interese zastopa, bodi v dokaz, da je v predzadnji številki svojega lista nastopil v obrambo „Dalmatiae“, torej v obrambo oibih, ki so na škodo slovenskih delavcev prelomili sklenjeno pogodbo.

Ko je g. Jakič minole nedelje popoldne — ko so bili naši ljudje skrajno ogorčeni radi rečenega verolomstva — sedel v kavarni „Balkan“, so začeli nekteri naših vpiti: „Ven z izdajalcem!“ „Ven se spijonom!“ in protestirali, da nočejo s takim človekom skupaj sedeti v enem in istem lokalu. G. Jakič je bil postal bled kakor ounjja, a delal se je gluhega, delal je, kakor bi ti vsikiki ne bili nasloveni njemu. No, nekdo izmed gostov je raztrgal njegov list, ga zmečkal v kepo in ga vrgel predenj. Ker se še na to ni zmednil za demonstracijo, ki je bila vpriporjena proti njemu, ga je pa par gospodov lepo prijelo za roke in ga tiralo skozi vrata na trg.

Kar je zaslužil, to je dobil. Vendar je bil g. Jakič še tako brezobrazen, da se je naslednji dan vrnil v kavarno.

Dobro bi bilo, da bi vsi narodni krogi opustili gotove obzire in brezobzirno izvajali družabni bojkot proti temu človečetu.

Farbarija brez konca in kraja. Kopačevo glasilo prinaša vedno poročila o shodih, kateri se baje vrše pri nabito polnih dvoranah v St. Polaju, Prečniku id. Ker se nam je stvar neverjetna in zelo sumljiva zdela, smo se informirali, kedo in komu se prirejajo ti shodi. O St. Polajskem shodu, kateremu je predsedoval neki Gabrovec, poročal pa šodrug žalostnega spomina s Kormina in Gorice Jože Prijatelj, smo prejeli daljše poročilo, katero radi neumnosti, ki so se govorile prazenemu prostoru, ne smatramo za potrebno, da je objavimo. Sicer so pa na tem shodu Prijatelj in njegovi sodrugi tako žalostno pogoreli, da jih najbrže par let ne bo mikalo zopet sklicati javnega shoda v St. Polaju, posebno ko je župan g. Kosmina podučil svoje občane kakšne vrste so ti novi apostoli.

Potem ko so tako žalostno pogoreli v St. Polaju so si izbrali za svoje nadaljno delovanje vas Prečnik ki šteje celih 14 hiš, katerih gospodarji so večinoma mali kmetje. Ia o tem shodu bode, kakor je

objubil, „Del. list“ poročal na dolgo in široko.

Smrtna kosa. Dne 7. t. m. je umrl naš tovariš Matej Runtič. Pogreb bode danes 9 t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Via dell'Istria št. 2. Naj v miru počiva.

Requiescat in pace! Dnevnik „Il Lavoratore“, oficijelno glasilo tukajšnje socijalne demokracije, je prenehel izhajati minole sobote, dne 3. t. m. Življenje mu je bilo kratko: rodil se je meseca aprila l. 1907, malo pred državnozbornimi volitvami: živel je torej le 20 mesecev. V zadnji številki „Lavoratora“ iz dne 3. t. m. je drž. posl. Valentin Pittoni, kakor vodja lista, vzel slovo od svojih čitateljev. V tem slovesu obljublja Pittoni, da bo list začel zopet izhajati: izhajal da bo le po dvakrat na teden. A kedaj bo začel izhajati, tega — tako priznava Pittoni — ne ve niti on sam. V zaključku svojega slovesa pa vendar pove, da bo list začel izhajati tedaj, ko bodo — zopet nabrali mej delavci potrebni denar.

Slovensko gledališče.

Jutri, v nedeljo, dne 10. t. m., vpri-zori „Dramatično društvo“ veseligr v 3. dejanjih „Odgovritelj Lanovec“, spisal O. Ernest. Igra je bila z največim vspehom vpriporjena na vseh evropskih odrih. Začetek ob 7. uri zvečer.

Iz naših dežel.

Redni občni zbor podružnice N. D. O. v Ajdovščini se vrši v nedeljo dne 10. t. m. ob 3. uri popoldne z običajnim dnevnim redom v prostorih društva za podporo rokodelcev v Ajdovščini.

Za podporni zaklad N. D. O. v Ajdovščini je podaril g. dr. P. 4 K. Za kar mu izreka odbor najtoplejšo zahvalo.

DOPISI.

V pomislek. Prijeli smo iz Ljubljane: Pri nas večkrat opazujemo da imajo boljše službe (to je pred delavci, mojstri, pazniki) in sicer v pri-atnih podjetjih, ako tudi ne povsod, vendar skoraj, dosledno tujci. To tudi v takih podjetjih, kjer je delavstvo izključno ali le proti malim izjemam slovenske narodnosti.

Podjetniki so po večni ptujci, Nemci ali Italijani; ako so pa slovenskega pokolenja, so pa mlačni in se ne brigajo za drugo, kakor za svoj lastni jaz in za pomnožitev svojega denarja. Njihovi tehnični voditelji so pa gotovo več ali manj vsi drugih narodnostij, kateri sloven-kega delavca, pa ako je morda tudi strokovno naobrazen, smatrajo za neko manjvredno bitje, kateri ne zasluži drugega, kakor da dela najbolj naporna dela za majhno plačo.

Slovenski delavec je že po naravi skromen, potrpežljiv in rad dela vse; on si misli: mora že tako biti, sem pač rojen trpin.

Primeri se, da v takem podjetju potrebujejo kakoga mojstra, predelavca, ali kaj sličnega tedaj stopi tehnično vodstvo tvor-nic, skupaj in sklene, da poišče tega moža tam nekje med Nemci ali Italijani in sicer zato: „Med temi ljudmi, kar jih imamo tukaj ni nobeden sposoben, ker ne zna nemško in ima premalo duševnega obzorja.“

Največkrat je pa tudi vzrok, da ima gospod direktor milostivo, katera pa prav rada sliši, da se ji reče „Küss die Hand“ in se ji globoko do tal priklanja. Naš slovenski delavec pa tega ne zna ali pa ni vajen; zato pravi milostljiva, da je surov, neveden in neotesan, torej tudi gotovo za boljše odgovorno mesto nesposoben, in tako importirajo moža, kateri po navadi ne razume niti besede občivalnega jezika svojih delavcev in — je včasih tudi v svojem poklicu velik idijot in puhloglavc ali zna pa nekaj drugega, to je klanjati se svojim višjim, lepo zbrano nemško govoriti in milostljivi poljubati roko ter zabavljeni „über die verfluchte, faule, windsische Bande, Bagage etc.“; zato je tak mož v očeh teh gospodov velik strokovnjak in moč, katera razume vse in se mu mora tudi vse verjeti.

Tako se godi, da mora Slovenec na vseh poljih stati samo vzdaj in glodati kosti, s katerih so prej drugi pojeli meso. Zaničuje se nas, da imamo premalo naobrazbe v strokovnih delih, krivi nismo mi, ampak krivo je našo družabno stališče, ker smo že od rojstva revni, in nimamo denarja da bi se na dragih strokovnih šolah nadalje izobraževali; kriva je vlada, ker nam ne da domačih strokovni šol v toliki meri kolikor bi bilo potrebno, da bi se že izučeni pomočniki v večernih tečajih nadalje izobraževali.

Ker pa tega ni, zato je treba, da se nastopi pot samoobrambe; to je, da ono česar nam ne da javnost, dosežemo v naših društvih potom javnih predavanj.

Uredili bi naj se večerni tečaji, kjer bi naj se redno iz vsakega obrta predavalo recimo štiri ure na teden, toda ne tako, da bi se morda snov pretrgala, ampak na podlagi kake učne knjige; tako, da bi bila morda snov v tolikem in tolikem času poslušatelju tako jasna, kakor bi bil obiskoval kak zavod.

Tako bi delavec ono, kar vsak dan mehanično dela tudi teoretično razumel. Njegov um bi se razbistril, dobil še širše obzorje, nastopal bi bolj samozavestno; ker bi si bil svest, da ne zna samo mehanično delati kakor stroj, ampak ve tudi nekaj več, in da je sposoben ono delo, katero je do sedaj samo na besedo opravljal tudi voditi. Dobili bi tako v podjetjih strokovno izobražene moči, delavci in predelavci bi bili iste narodnosti, razumeli bi se med seboj, ne bi bilo sekatur in zahrbtnih tožb ter večkrat radi samih osebaostij nastalih štrajkov.

V delavnicah bi bila večja skupna vez, katera bi v slučajih da nastanejo preporna vprašanja z vodstvom, isto preje primorala ugoditi upravičenim zahtevam, ker bi videlo, da je delavstvo jedino; kar pa v onih krajih kjer slovenskim delavcem pašujejo kaki tujci ni mogoče, ker se včasih na korist takega pritepenca vendar dobijo elementi, kateri njemu pomagajo, da zatira njihove brate.

Na ta način bi se tudi ukrepil stanovski ponos slovenskega proletarca. Koristilo bi se tudi celokupnemu narodu, kajti noben narod nima trdne opore brez delavstva.

Oroslav.

Odgovorni urednik: ŠTEFAN KOS.
Lastnica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiskarica: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

KARL SAMEZ

TRST - ul. di Tor S. Piero št. 4. - TRST
priporoča sl. občinstvu svojo
civilno in vojaško krojačnico
Delo solidno.
Cene zmerne. Postrežba točna.

: Pekarna Mreule :
v Rojanu, ulica Montorsino št. 7
ima na razpolago

vedno svež kruh
in vsakovrstne najfinejše sladčice.
Sprejema naročila.

Zaloga likerjev v sodčkih in butiljkah

Jakob Perhanc

TRST — Via delle Acque — TRST
Veliki izbor vsakovrstnih najfinejših in starih vin v butiljkah. Postrežba točna. Cene zmerne. Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni čas se priporoča malinovc in tamarindo.

Zaloga obuvala in čevljarski mojster

JOSIP STANTIČ

Zalagatelj c. kr. redarstvene straže, c. kr. glavnega carlinskega urada in skladišč c. kr. priv. Lloyd. orož. c. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.
TRST. — Ul. Rosario st. 2. — TRST.
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne-
nega obuvala za gospode, gospe in otroke.
Prodaja najboljša voščilo (biks) C. in M.
Velika izbora Galosch
— Cene nizke. —
— Postrežba točna. —

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.
TRST — NOVI-YORK, via Patrasso in Palermo, odhod 3-krat na mesec.
TRST — NOVI-ORLEANS, via Patrasso in Palermo, odhod vsaki mesec.
TRST — BUENOS-AIRES, via Almeria, Cadix, Las-Palmas, Rio de Janeiro, Santos ali Montevideo, odhod vsaki mesec.
Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksoznimi inštalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.
Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molina Ploccolo št. 2. ali pa h kateremu si bodi agentu ali korespondentu družbe.

Književne novosti.

GREGORČIČ: Poezije, zv. IV. . . . K 2-20
vezano „ 3-20
GOVEKAR: „Dobra gospodinja“,
gospodarska knjiga za naše mlade
gospodinje, vezano 2-80
„Štiri ruske slike“, povesti . . . . . —60
BENEŠ: „Brodkovski odvratnik“ 1-50
Kip Gregorčiča . . . . . 4—

Vsakovrstne mašne knjige po raznih cenah.

Balončki v narodnih barvah po raznih cenah.

NOVOST! NOVOST!

Nakiti za dvorane in vrte pri
: : zabavah : :

v belo-modro-rudeših barvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev.

Vse te knjige, papir in potrebščine se dobivajo v

Slovenski knjigarni in papirnici
Josip Gorenjec
TRST. — Ulica Valdirivo 40.

Dr. Fran Korsano

specijalist za sifilitične in kožne bolezni
ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9.
(nad Jadransko Banko)
Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop.

Civilna in vojaška krojačnica

Pavel Pestotnik

Trst — ul. Farneto št. 46 — Trst
se priporoča
slavnemu občinstvu in posebno članom
„N. D. O.“
Cene najnižje. - Delo solidno. - Postrežba
— točna. —

Alojz Povh, urar

s pridejano delavnico
Trst - Via del Rivo št. 26 - Trst
Izvršuje vsako popravljanje žepnih in sten-skih ur kakor tudi vsako zlatarsko in draguljarsko delo po najzmernejih cenah.
Jamstvo za dve leti za vsako popravljanje.
Slovensko podjetje!

Civilna in vojaška krojačnica

Bogata zaloga tu- in inozemskega blaga in vseh predmetov spadajočih v krojaško — obrt. —

Odlikovano dne 5. aprila 1906.

v Parizu s častno diplomom, častnim križcem in zlato kolajno in v Bruxelles-u z največjo odliko „GRAND PRIX“ diplomom.
Naročbe se izvršujejo točno in se dostavljajo na dom August Štular.
TRST, via delle Poste 12. l. nadst. (nasproti Smolarsove papirnice).

ZIVNOSTENSKA BANKA PRO ČECHY A MORAVU - Obrtna banka za Češko in Moravsko.

Ustanovno leto 1868. Menjalnica: Via Nuova štev. 29. Podružnica v Trstu. Bančni prostori: Via S. Nicolò 30. TELEFON: 21-57
 CENTRALA v PRAGI. — Podružnice na Dunaju, I. Herrengasse 12, v Brnu, Budjevičih, Krakovu, Lvovu, Mor. Ostravi, Plznu, Prostějovu in Taboru. — CENTRALA v PRAGI.
KUPEJE IN PRODAJA VREDNOSTNE PAPIRJE, VALUTE IN DIVIZE — Akceljski kapital: K 30.000.000. — Rezervni in varnostni zakladi črez: 9.500.000. — Brzojavi: Živnostenská, Trst
ESKOMPT MENIC IN INKASO, BORZNA NAROČILA — Tekoči računi in računi na bančni žiro.
 PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO — **4 1/4 %** Vloge na vložne knjižice **4 1/4 %** STAVBENI KREDITI — KREDITI PROTI DOKU
 LEŽEOE V JAVNIH SKLADIŠČIH — — — — — VKRANJA. — — — — —

Kdor nakupuje v dobro znani trgovini jestvin **Vekoslava Plesničarja** v ulici **Giulia 29.**, ima gotove posebne ugodnosti. Da se prepričate idite tja — bodete zadovoljni.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel
pekarno in sladščičarno
 Campo Belvedere št. 2
 kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh n razne sladščiče, potice itd.
 Udani **Filip Trobec.**

Filip Ivanišević
 : zaloga dalmatinskega vina :
 lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu
 v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405)
 v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „**Al' Adria**“ ul. Nuova štev. 11 in „**Al fratelli dalmati**“ ulici Zudeeche štev. 8 v katerih toči svoja vina I. vrst.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo dobroznano žganjarno
 v ulici **Miramar I.**, nasproti kolodvora južne železnice kjer toči najpristnejši kranjski brinjevec, vipavski tropinovec in prve vrste slivovec itd. Ima na razpolago tudi razne sirupe in druge likerje.
 Udani **Ferdinand Pečenko.**

Podpisani priporoča svojo
Gostilno Magagna
 na vogalu ulic Carradori in Carlo Ghaga
 kjer toči najboljšo „**Križko vino**“, in pivo **Puntigam**. — Postreže ob vsaki uri z gorkimi in mrzlimi jedili.
 Udani **Jakob Maganja.**

Podpisani priporoča svojo
GOSTILNO
 v ul. dell' Istria 658
 kjer toči najizvrstnejša istrska vina in dalmatinski opolo. Postreže lahko tudi z mrzlimi in gorkimi jedili.
G. Babič.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo dobroznano
gostilno s krasnim vrtom
 : „**Al buon ritrovo**“ :
 v ulici Stadion štev. 19,
 kjer toči **kraški teran** prve vrste, najboljše **istrsko belo in črno vino**, poleg tega izvrstno **vipavsko** in tudi **dalmatinsko vino**, kakor tudi **Dreherjevo pivo** ter more poslužiti z domačo kuhinjo kakor tudi z mrzlimi jedili. — **Posebno ugodno za delavce.**
 Za obilen obisk se priporoča rodoljub
Andrej Furlan.

Dobra domača hrana se dobi v gostilni
 „**Al Telegrafo**“
 ulica dello Squero nuovo štev. 15-17,
 (nasproti poštne palače).
Puntigamsko marčno pivo. — Izvrstna vina: dalmatinsko, istrsko, avstrijsko, štajersko in furlansko. Ob vsaki uri gorka in mrzla jedila.
Kosila po 48 stotink.
 Udani **M. HUTTER.**

Pekarna
Valentin Kukanja
 vogal ul. Molin a Vento in Gastaldi
 ima na razpolago
— vedno svež kruh —
 in vsakovrstne sladščiče.

Kajetan Bonefačić
 priporoča svojo
žganjarno ex POČKAJ
 na vogalu ulic Ghaga in Cecilia
 Toči naravni dalmatinski in vodnjanski tropinovec i polhograški brinjevec in jagodec in druge razne likerje.
 Ujjudno naznanjamo da smo otvorili popolnoma novo urejeno
 trgovino izgotovljenih oblek za
 :: gospe, gospode in otroke
 ter zagotavljamo točno in solidno postrežbo, kakor tudi najnižje stalne cene. Priporočamo se najodličnejšim spoštovanjem
Bohinec & Co. - Trst
 Via delle Torri štev. 2
 (za crkviče sv. Antona novega).

Kje se snidemo vsi delavci ob nedeljah in praznikih?
 V gostilni **Hinka Kosiča**
„Pri stari Breskvi“
 v ulici del Belvedere 17.
 kjer dobimo dobrega terana vipavca in istrsko vino ter vsake vrste jedila gorka in mrzla.

Pekarna Josip Vatovec:
 ulica Sette Fontane 834, Trst
 s prodajo sladščič. Vsak čas svež kruh.
 Postrežba na dom.
 Moke iz prvih ogrskih mlinov. Dezertni prepečenici.

: NOVO POGREBNO PODJETJE :
 v Trstu, ul. Vincenzo Bellini 13, telefon 1402
 tik cerkve sv. Antona novega.
 Bogato preskrbljeno z najlepšo in vso pogrebno opravo. Mrtvaški vozovi na izbero, za prireditve vsakovrstnih pogrebov.
 Lastna izdelovalnica in zaloga vencov in raznih ovetilc itd.
 Prodaja vsakovrstnih predmetov mrtvaške stroke. Zaloga voščenih sveč z lastno tovarno. — Prodaja na debelo in na drobno.
 Sprejema naročila za prirejanje pogrebov na deže.o in v inozemstvo.
VOĐSTVO.

samo stane krasna moška obleka iz finega blaga edino-le v **zaloge izgotovljenih oblek**
K13 V. Dobauschek K13
 TRST, ul. Giosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST.
 Vrhu tega po jako nizkih cenah:
 barvane ali črne obleke za moške in dečke, kakor tudi oblečice za otroke. — Paletots, površniki, raglau, ulster, jope, jopiči, telovniki, hlače, modre bluze za kovače in mehanike, klobuki, kape, pletenine, spodnje hlače, srajce, naprsniki, ovratniki, ovratnice, zapestniki, nogovice in druge potrebščiine za moške.
 Izdelujejo se obleke po meri. Govori se slovensko.

Delniška glavnic: **OSREDNJA BANKA** **ČEŠKIH HRANILNIC** Vlog okoli: **K 85.000.000**
K 10.000.000. Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3. Naslov za brz.: **SPOROBANKA**
 Telefon 19-95.
4 1/4 % vloge na knjižice. **4 1/4 %** Vloge na tekoči račun do **4 1/4 %**
 Menjalnica. BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Premijene vloge po 4 3/4 %
 Centrala denarnih zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4 % bančne obligacije

-- JADRANSKA BANKA v TRSTU --
 Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).
 KUPUJE IN PRODAJA VREDNOSTNE PAPIRJE (RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA, PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)
 --- VALUTE IN DEVIZE ---
 PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO LEŽEOE V JAVNIH SKLADIŠČIH
 Eskompt menic in inkaso, borzna naročila **SAFE-DEPOSITS**
 Promese k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk.
Menjalnica
4 1/4 % VLOGE NA KNJIŽICE. — TEKOČI IN ŽIRO RAČUN — VLOŽENI DENAR OBRESTUJE SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. : : : : STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI DOKUMENTOM VKRANJA. — — —
 Uradne ure: 9 — 12., 2.30 — 5.30. — Brzojavi: „**JADRANSKA**“ — Trst. — Telefon: 1463 in 793.

Restavracija, **Trst — Grand Hôtel BALKAN — Trst** **Kavarna,** cene zmerne